

РЕШЕНИЕ

№ 179

гр. Кюстендил, 03.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, III СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Б. Савова

Членове: Татяна Хр. Костадинова
 Елисавета Г. Деянчева

при участието на секретаря Вергиния Хр. Бараклийска като разгледа докладваното от Елисавета Г. Деянчева Въззивно гражданско дело № 20231500500175 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава Двадесета „Въззивно обжалване“, чл.258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) вр. Глава XXV от ГПК – „Бързо производство“ - чл. 310 и сл. от ГПК.

Компетентността на настоящия съд е определ. по реда на чл. 23, ал. 3 от ГПК с Определение № 887/2023 г. на Апелативен съд – София по ч.гр.д. № 259/2023 г., след като целият състав на първоначално сезирания Окръжен съд – Благоевград се е отстранил от разглеждането на делото на основание чл. 22, ал. 1, т. 6 от ГПК.

Съдът е сезиран с въззивна жалба, депозирана от „МБАЛ-Благоевград“ АД-гр. Благоевград, със седалище и адрес на управление: гр. Благоевград, ул. „****“ № 60, ЕИК ***, представлявано от изпълнителния директор ***, чрез Еднолично адвокатско дружество „С.“ с Булстат ***, представлявано от управителя адв. И. С. от АК-Благоевград, с адрес на упражняване на дейността гр. Благоевград, ул. „****“ № 32, ет., офис № 3, насочена против Решение № 519/20.09.2022 г., постановено по гр.д. №1595 от описа на Районен съд – Благоевград (БлРС) за 2022 г.

Жалбоподателят поддържа, че решението е неправилно, незаконосъобразно, постановено при нарушение на процесуалноправни норми.

Конкретизира се, че Е. Б. Л. - *** имала сключен трудов договор с „МБАЛ-Благоевград“ АД-гр.Благоевград, като заемала длъжността Началник на инфекциозно отделение и място на работа в него по силата на Допълнително споразумение № 205/15.12.2020 г., след проведен конкурс за срок от 3 г. С последното било договорено основно трудово възнаграждение в размер на 2000 лв., при допълнително възнаграждение за стаж и професионален опит 26 г. – 520 лв., както и допълнително възнаграждение в размер на 500 лв. месечно със срок за изплащане - „до края на

епидемията COVID 19”.

За времето от 2020 г. до 31.03.2022 г. последната добавка била изплащана. Твърди се, че след 01.04.2022 г. епидемичната обстановка вече не действала, заради което и след този момент добавката не се дължала.

Неправилно първостепенният съд приел, че целта на допълнителното трудово възнаграждение била де се стимулират лекарите и здравните работници да работят в опасна среда с пациенти, болни от Ковид-19. Действителният смисъл на процесната клауза за допълнително трудово възнаграждение била да компенсира ищцата, в качеството ѝ на началник инфекциозно отделение, за полагания от нея особен вид труд, изразяващ с в полагане на грижи за хора, страдащи от едно сериозно заболяване.

За работа във вредна среда законодателят предвидил намалено работно време - 7 часа (съгласно Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява намалено работно време) и по-голям размер на платения годишен отпусък.

Неправилно било и приетото от БлРС, че след 31.03.2022 г. епидемията от Ковид-19 не е свършила. Сочи се, че епидемичните обстановки се обявявали от съответните здравни инспекции, касаещи съответната област, на база регистрирани високи ниви на заболяемост, свързана с Ковид 19, на територията на област Благоевград и рязкото покачване броя на заболелите и достигнати епидемични стойности на заболяемостта. Съответното РЗИ обявявало епидемична обстановка и въвеждало противоепидемични мерки. По делото не била приложена справка за периода 01.04.2022 г. до 31.05.2022 г. от РЗИ - Благоевград, по отношение на заболяемостта, свързана с Ковид - 19, заради което не било установено, че тя достигнала епидемични стойности, като нямало и обявена епидемична обстановка. Липсвало връчено предписание за изпълнение на противоепидемични мерки, свързани с Ковид-19, след 01.04.2022 г., като след тази дата работата се върнала в обичайния си ход.

При развитите доводи иска да бъде обезсилено Решение № 519/20.09.2022 г., постановено по гр.д. №1595 от описа на Районен съд – Благоевград (БлРС) за 2022 г., т.к. искът бил недоказан и неоснователен, както и да бъде отменено като неправилно и да се реши спорът по същество, като се отхвърли изцяло претенцията на ищцата.

Не се ангажират доказателства и не се поддържат доказателствени искания.

Претендират се деловодни разноски както за първата, така и за въззивната инстанция.

В законоустановеният срок по чл. 263 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна Е. Б. Л. - ***, чрез адв. А. Б. от АК-Благоевград, в който се твърди, че решението е валидно и допустимо, като се поддържат доводи за правилност и обоснованост на атакувания съдебен акт.

Поддържа се още, че правилни и съответни на доказателствата по делото са изводите на БРС, че липсва връзка между допълнителното възнаграждение, уговорено между страните със срок „до края на епидемията COVID 19” и извънредната епидемична обстановка, обявена с решение на МС и прекратена понастоящем. Касало се до две напълно различни обстоятелства, които нямали връзка едно с друго, доколкото допълнителното трудово възнаграждение по никакъв начин не било обвързано с извънредното положение или извънредната обстановка. Както правилно било посочено и във въззивната жалба - последната представлявала временно ограничаване на правата на гражданите по ред, посочен в чл. 84 т. 12 от Конституцията на Република България, докато епидемията била именно широко разпространение на

заразна болест, което може да се извършва и без да има ограничения в правата на гражданите. Тази разлика била направена и в Решение № 10 от 23.07.2020 г. на КС на РБ по к. д. № 7/2020 г. (относно конституционносъобразността на извънредните мерки в областта на здравеопазването). От това следвало, че „епидемията COVID 19” и извънредната обстановка по повод на тази епидемия, са две различни обстоятелства, които имат различни правни последици, респ. не са еднозначни.

Сочи се, че действително страните по настоящото дело са страни по трудово правоотношение. С подписан между тях договор било уговорено допълнително възнаграждение, което е срочно и за което бил посочен краен срок. С установяване на факта, че този краен срок не е настъпил - не е настъпил краят на епидемията COVID 19 като вид инфекциозно заболяване, което имало широко разпространение, липсвало основание за прекратяване изплащането на уговореното допълнително възнаграждение.

Неоснователни и без връзка с предмета на спора били и възраженията относно административният орган, обявяващ извънредни епидемични обстановки и респ. липсата на обявена такава за спорния период от време. Епидемията представлявала широко разпространяващо се заболяване, а епидемичната обстановка - съвкупност от обявени допълнителни ограничения, свързани със защита здравето и живота на гражданите. Доколкото в процесното допълнително споразумение към трудовия договор не се говорело за обстановка - то същата правилно не била взета предвид от решаващия първоинстанционен съд.

Позовава се на текста на чл. 158 ал. 5 от Закон за здравето, в който законодателят отново направил изрично разграничение между тези видове извънредни обстоятелства, като счита за неоснователни доводите на жалбоподателя, че епидемията е приключила с отмяна на извънредната епидемична обстановка. Твърди, че широкото разпространение на заболяването COVID 19 продължавало и към момента, а дали по повод на това ще се въведат или не ограничителни мерки, нямало значение за предмета на делото и дължимостта на допълнителното трудово възнаграждение.

С въззивната жалба се правел опит за въвеждане на нови твърдения, за които обаче била настъпила процесуална преклузия. В това число се коментирали отпуски, намалено работно време и др. обстоятелства, които доводи не били поддържани нито с отговора на иска, нито в хода на производството пред РС.

Относно соченото в жалбата, че не са ангажирани доказателства, които да установят какъв е размера на заболяемостта, както и за достигането на епидемични стойности на същата, също била налице преклузия.

Поддържа се още, че след като ответното дружество се позовава на наличие на основание за прекратяване изплащането на договореното допълнително възнаграждение, то в негова тежест е било да го докаже. Това обаче, не било сторено, като ответникът не ангажирал каквито и да било доказателства, които да установяват отпадане на епидемичния характер на заболяването COVID 19. Точно обратното - с отговора на иска било заявено единствено твърдение, свързано с отмяна на извънредната обстановка, но не и с отпадане на епидемичното разпространение на болестта.

С посочените твърдения се иска атакуваният съдебен акт да бъде потвърден.

Претендират се разноси за двете съдебни инстанции.

Не се ангажират доказателства и не се поддържат доказателствени искания.

В съдебно заседание представител на въззивника не се явява. С писмено становище, постъпило след съдебното заседание, жалбата се поддържа. Ответната по нея страна я оспорва чрез процесуалния си представител, който поддържа и отговора си по нея.

Съдът като съобрази доводите във въззивната жалба, както и събраните доказателства по делото, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

При извършената служебна проверка настоящият въззивен съдебен състав намира, че първоинстанционното решение е **валидно**. Постановено е от надлежен съдебен орган, функциониращ в надлежен състав в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и е подписано от състава, който го е постановил.

Решението, с оглед пределите на атакуване, очертани с въззивната жалба е и **допустимо**, тъй като първоинстанционният съд е разгледал допустими искове, предявени от надлежно легитимиран правен субект, разполагащ с право на иск, надлежно упражнено чрез депозирана редовна искова молба. В този смисъл неясно е искането за обезсилване на съдебния акт, доколкото то не е обосновано с конкретни съображения. При служебна проверка в тази насока също не се констатираха обстоятелства, налагащи санкция на акта от вида на поисканата. Прецизността обаче, изисква де са поясни, че съгласно задължителната практика на ВС и ВКС, обективирана в т. 9 от ППВС № 1/10.11.1985г., съдът дължи произнасяне и защита само в рамките на заявеното искане и по начина, който е поискан от ищеца. Решението е недопустимо, когато не отговаря на изискванията, при които делото може да се реши по същество, т. е. когато е постановено въпреки липсата на право на иск или ненадлежното му упражняване, когато съдът е бил десезиран, когато липсва положителна или е налице отрицателна процесуална предпоставка. В случая нито една от посочените хипотези не е налице, заради което обезсилване на атакуваното решение не се следва.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящият съдебен състав, след преценка на събраните доказателства, *намира следното:*

В хода на първоинстанционното производство е постановено съдебно решение, с което исковата претенция е била уважена, а ответното дружество „МБАЛ-Благоевград“ АД-гр.Благоевград е било осъдено да заплати на ищцата Е. Б. Л. – ***, сумата от 1000 лв., представляваща неизплатени допълнителни трудови възнаграждения за периода от 01.04.2022 год. до 31.05.2022 год. (по 500 лв. месечно), ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на исковата молба – 07.07.2022г., до окончателното погасяване. В полза на ищцата на основание чл. 78, ал. 1 ГПК са присъдени и сторените деловодни разноски в размер на 300 лв.

За да постанови акта си сезираният съд е приел фактическата обстановка в мотивите на решението си, която този съдебен състав намира за пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, като възражения по установеното не са заявени.

Действително между страните в настоящото производство не е спорно, че в процесния период (от 01.04.2022 год. до 31.05.2022 год.) ищцата е заемала длъжността „началник на инфекциозно отделение“ при ответното дружество, по силата на безсрочно трудово правоотношение. В този смисъл са и ангажираните по делото

писмени доказателства - Допълнително споразумение към трудов договор № 509/15.12.2020 г. С него е било договорено основно трудово възнаграждение в размер на 2000 лв., при допълнително възнаграждение за стаж и професионален опит 26 % – 520 лв., като е определено и допълнително възнаграждение в размер на 500 лв. месечно със срок за изплащане - „до края на епидемията COVID 19”.

Страните не са спорили и по това, че ищцата е отработила при ответника пълно всички работни дни за месеците април и месец май 2022г. Това е видно и приобщените графици за работното време на лекарите в отделение Инфекциозно при МБАЛ – Благоевград АД за месец април и месец май 2022г. (л. 63-л. 64 от делото).

Не се установява по делото обаче, че договореното допълнително възнаграждение в размер на 500 лв. месечно със срок за изплащане - „до края на епидемията COVID 19”, дължимо за месеците април и май 2022 г., е било изплатено.

Други доказателства по делото не са ангажирани.

Пред въззивната инстанция не са ангажирани допълнителни доказателства.

При тези установени обстоятелства се налагат следните правни изводи:

Пред първостепенния съд е разгледан иск с правно основание чл. 242 вр. чл. 128, т. 2 от Кодекса на труда (КТ), вр. чл. 86 ЗЗД.

Правилно претенцията е разгледана по реда на Глава XXV от ГПК – „Бързо производство“, чл. 310 и сл. от ГПК – *арг. от разп. на чл. 310, ал. 2 от ГПК.*

Според разпоредбата на чл. 154, ал. 1 ГПК всяка от страните е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В хипотеза като настоящата - при предявен иск по чл. 128 КТ, в тежест на работника (служителя) е да установи със средствата на ГПК, че претендираното от него неизплатено възнаграждение действително е било уговорено с работодателя, че то е било част от съдържанието на трудовото правоотношение, а с оглед конкретиката на случая, че са се осъществили предпоставките за изплащането му и в процесния период, и, че е престирирал реално уговорената работа, доколкото от тези положителни факти именно работникът черпи изгодни правни последици. В тежест на работодателя по трудовото правоотношение е да установи плащането на трудовото възнаграждение чрез представяне на оригинален или произведен писмен документ, съответно при нужда от специални знания и със помощта на съдебна експертиза, в частност и всички обстоятелства, на които се позовава.

В случая страните не спорят, че претендираното възнаграждение действително е било уговорено с работодателя – в т.с.м. Допълнително споразумение към трудов договор № 509/15.12.2020 г., респ. че то е било част от съдържанието на трудовото правоотношение и. За безспорно между страните е било обявено, че ищцата е отработила всички работни дни на месеците април и май 2022 г. Не се спори и по твърдението, че исковата сума не е била заплатена.

Единственото спорно обстоятелство между страните е това - до кога е дължимо изплащането на договореното с Допълнително споразумение към трудов договор № 509/15.12.2020 г. допълнително възнаграждение в размер на 500 лв. месечно, респ. настъпили ли са предпоставките, които обосновават изтичането на срока, за който се дължи. Анализирайки волята на страните в т.с.м. по правилото на чл. 20 от ЗЗД настоящият въззивен състав приема, че то е обвързано със срок - „до края на епидемията COVID 19”. Кога обаче, може де се приеме, че е краят на тази епидемия е въпрос по същество, отговорът на който би обусловил крайния изход на спора.

Не съществува съмнение, че коронавирусната болест е епидемия и в България, започнала в началото на 2020 година. Тя е част от световната пандемия на заболяването COVID-19, причинявано от вируса SARS-CoV-2. Заради това ноторно е, че на 13 март 2020 г. бе обявено извънредно положение в цялата страна за срок от един месец, който на 3 април бе удължен до 13 май 2020 година. От 14 май до 14 юни бе обявена извънредна епидемична обстановка. В последствие тя бе удължавана неколkokратно, като с решение на Министерски съвет на 30 март 2022 г., бе отменена, считано от 1 април 2022 г. Но понятията епидемия, епидемиологична обстановка и извънредно положение, очевидно имат различно естество и съдържание. Те не са синоними. Всички те са обвързани от официалните данни за заболяемостта, свързана с конкретното заболяване – в случая коронавирусна болест (COVID-19). От гледна точка на етимологията обаче, понятието епидемия е изразява с термините разпространяване, навсякъде. В епидемиологията пък се приема, че епидемия е налице, когато нови случаи на определено заболяване, при определ. популация и през определен период, значително надхвърлят обичайното и очакваното, и е налице масово разпространение на заболяването. Когато епидемията се е разпротра отвъд границите на определ. държава или континент, се приема, че е налице пандемия. От посоченото следва, че за край на епидемията се приема моментът, в който новите случаи на заболяването, предизвикало епидемията, при определ. популация и през определен период, не надхвърлят значително обичайното и очакваното ниво на заболяемост, и не е налице масово разпространение на заболяването.

В случая действително на 30 март 2022 г. бе взето решение от МС на РБ, че от 1 април извънредната епидемична обстановка се отменя. Официалната статистика обаче сочи, че към 15.12.2020 г. – датата на допълнителното споразумение, с което е постигнато съгласие за заплащане на добавката от 500 лв., заболяемостта на 100 000 души е 521,4, а към 01.04.2022 г. – 250,9. Налице е значително понижение на случаите, но броят на новите случаи и данните за заболяемостта безспорно продължават да надхвърлят обичайното и очакваното, и все още е налице разпространение на заболяването, респ. не се установява край на епидемията към м. април 2022 г. Сходни са данните и според официалната статистика за гр. Благоевград. Това, че липсва връчено предписание за изпълнение на противоепидемични мерки, свързани с Ковид-19, след 01.04.2022 г., не може да обоснове надеждно тезата, че след този момент коментираната добавка не се дължи. В подкрепа на този извод са и официалните данни на страницата на НЗОК, че за април 2022 г. Надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) е решил да се изплатят допълнително за работа на първа линия 800 лева бруто за лекар, 550 лева за сестра и 120 лева за санитар. С отмяната на извънредната обстановка от 1 април изплащането на вторите добавки от 600, 360 и 120 лева отпада, но за парите за работа на първа линия е дадена възможност да продължат да се плащат до 3 месеца след края на извънредната епидемична обстановка. В този смисъл е и нормата на чл. 15а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (Загл. доп. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.), която предвижда възможност за допълнителни плащания по време на извънредното положение, съответно на извънредната епидемична обстановка и *до три месеца* след нейната отмяна. Същевременно известно е, че от 1 април затвориха врати специализираните ковид зони, а болни с основна или придружаваща инфекция от COVID-19 следваше да бъдат приемани в наличните в структурата на лечебните заведения инфекциозни отделения. От това следва, че работата в инфекциозно отделение определено попада в кръга на лечебните заведения,

които поеха потока от болни след този момент, като именно медиците в тях са онези специалисти на първа линия, които са непосредствено заети в лечението на вируса и превенцията от заразяване с него. Или уговорената добавка е била дължима и през исковия период.

В допълнение следва да се приеме за правилна и тезата на първостепенния съд, че при спор относно точния смисъл на договорни клаузи съдът следва да тълкува договора, изхождайки не от буквалния смисъл на текста, а от смисъла, следващ от общия разум на изявлението. Не съществува съмнение, че при неясни клаузи следва да се има предвид систематичното им място в договора и общия му смисъл, както и обстоятелствата, при които е сключен договорът, отношенията на страните към онзи момент и произтичащото от това тяхно поведение, и това след сключване на договора, които обстоятелства водят до цялостно изясняване на действителната воля на страните. И след като в случая процесната уговорка е постигната между страните на 15.12.2020 г. – доста след дефинирането на понятието „извънредна епидемична обстановка“ с ДР на 33 на 15.05.2020 г., не може априори да се приеме, че макар да не са отразили термина на тази дефиниция в договора, страните са имали предвид точно нея, респ. че след приключването ѝ допълнително възнаграждение не ще се дължи.

Иначе без правно значение тук е дали целта на допълнителното трудово възнаграждение е да се стимулират лекарите и здравните работници да работят в опасна среда с пациенти болни от Ковид-19, или пък да компенсира ищцата, в качеството ѝ на началник инфекциозно отделение, за полагания от нея особен вид труд, изразяващ с в полагане на грижи за хора, страдащи от едно сериозно заболяване - обстоятелство, на което се акцентира във въззивната жалба. Въпрос на принцип е изпълнението на договорните задължения. И след като липсва прецизност в споразумението досежно периода на дължимост на процесното допълнителното възнаграждение с конкретика за крайната дата, то чрез правилата на правната и формална логика, според които са анализирани и доказателствата по делото, се разкрива действителната воля на страните по спора за плащане на спорната добавка до края на епидемията COVID-19, а той през исковия период не е настъпил.

С горните доводи настоящият съдебен състав приема, че исковата претенция е основателна и като такава подлежи на уважаване.

Исковата сума се дължи ведно със законната лихва от дата на постъпването на исковата молба в съда – 07.07.2022 г.

Поради съвпадението на този извод с възприетия от първата инстанция, атакуваното решение ще бъде потвърдено изцяло, заради което не се налага и ревизирането му в частта за разноските.

По разноските пред въззивната инстанция:

Отговорността на страните за разноски е обусловена от изхода на спора и се разпределя съобразно правилата на чл.78 ГПК. Разноските се присъждат за всяка инстанция с акта на съда, с който приключва делото пред съответната инстанция – 81 ГПК. Така предвид изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК върху жалбоподателя следва да се възложат сторените от ответната по жалбата страна деловодни разноски. Доказателства за сторени такива в размер на 400 лв. са ангажирани на л. 12 от делото - за платено адвокатско възнаграждение на един адвокат, поради което тази сума ще бъде възложена в тежест на жалбоподателя.

По обжалваемостта:

Настоящото съдебно решение не подлежи на касационен контрол, съобразно императивната разпоредба на чл. 315, ал. 2 от ГПК вр. чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК.

Водим от горното и на основание чл. 271, ал.1 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 519/20.09.2022 г., постановено по гр.д. № 20221210101595 от описа на Районен съд – Благоевград (БлРС) за 2022 г.

ОСЪЖДА „МБАЛ-Благоевград“ АД-гр. Благоевград, със седалище и адрес на управление: гр. Благоевград, ул. „****“ № 60, ЕИК ***, представлявано от изпълнителния директор ***, чрез Еднолично адвокатско дружество „С.“ с Булстат ***, представлявано от управителя адв. И. С. от АК-Благоевград, с адрес на упражняване на дейността гр. Благоевград, ул. „****“ № 32, ет., офис № 3, **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. Б. Л. – ***, с ЕГН *****, с адрес за връчване гр. Благоевград, ул. „****“ № 60, сумата в размер на **400,00** лв. (четиристотин лева и нула стотинки), представляваща сторените от последната деловодни разноски пред настоящата инстанция за платено адвокатско възнаграждение на един адвокат.

Решението не подлежи на касационно обжалване – арг. от разп. на чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____